

Pascha en uittocht (Exodus 11-12)

uit 'Aantekeningen op het boek Exodus'

Auteur: C.H. Mackintosh

Want de HEERE had tot Mozes gesproken: Ik zal nog één plaag over Farao, en over Egypte brengen, daarna zal hij u van hier laten trekken; als hij u geheel zal laten trekken; zo zal hij u haastig van hier uitdrijven" (hfdst. 11:1). Nog een zware slag zou deze verstokte vorst en zijn land treffen, eer hij gedwongen werd de voorwerpen van Jahweh's vrij-machtige genade te laten gaan. Hoe vergeefs en dwaas is het als een mens zich verhardt, of zich tegen God wil verheffen! Hij kan toch het hardste hart vermorzelen en de hoogmoedigste geest tot in het stof vernederen. "Hij is machtig te vernederen hen, die in hoogmoed wandelen" (Dan.4:37). De mens verbeeldt zich iets te zijn en heft zijn hoofd in dwaze hoogmoed op, als was hij zijn eigen meester. Wat kent hij zijn eigen toestand en neigingen slecht. Hij is slechts een werktuig in de hand van de duivel, die hem gebruikt in zijn boosaardige pogingen om God tegen te werken. Het meest begaafde verstand, het schitterendste intellect en onoverwinnelijke geestkracht zijn slechts middelen in de hand van satan om zijn duistere plannen uit te voeren, als de mens zich niet laat leiden door de Geest van God. Niemand is zijn eigen meester; hij wordt of door Christus, of door de duivel geregeerd. De koning van Egypte meende dat hij vrij was in zijn doen en laten; hij was echter slechts een werktuig in de hand van de duivel. Doordat Farao steeds bleef proberen Gods plannen tegen te werken, werd hij gerechtelijk overgegeven aan de verhardende en verblindende invloed van de meester die hij zelf gekozen had.

Nu begrijpen we ook de uitdrukking die meermalen in de eerste hoofdstukken van dit boek voorkomt: "Maar de HEERE verstokte het hart van Farao". Laat niemand proberen deze ontzettende woorden hun volle, duidelijke betekenis te ontnemen. Wie het licht van het Goddelijk getuigenis afwijst, wordt aan blindheid en hardheid van hart overgegeven. God laat hem aan zichzelf over, en dan komt de duivel spoedig om hem in het verderf te storten. Farao had licht genoeg om in te zien hoe verregaand dwaas en verkeerd zijn poging was om hen tegen te houden die God wilde laten gaan. Het was echter de wil van zijn hart om God tegen te werken. Daarom liet God hem aan zichzelf over en stelde hem tot een voorbeeld, om Zijn kracht te betonen, "opdat men Mijn Naam vertelle op de ganse aarde". Dit alles hoeft niemand moeilijkheden te geven, behalve hem die met God wil twisten, "die zich gewelddadig stelt tegen de Almachtige" (Job 15:25) en zodoende zijn eigen ziel in het verderf stort.

Soms geeft God de mensen wat zij verlangen... "Daarom zendt God hun een werking van de dwaling, om de leugen te geloven, opdat allen geoordeeld worden, die de waarheid niet hebben geloofd, maar een welgevallen hebben gehad in de ongerechtigheid" (2Th.2:11-12). Willen de mensen de waarheid niet ontvangen als God die aanbiedt, dan krijgen zij de leugen. Willen zij Christus niet aannemen, dan krijgen zij de duivel, willen zij de hemel niet hebben, dan krijgen zij de hel. Er is een groot verschil tussen Gods bedoelingen met de heidenen (Rm.1:28) en met hen die het evangelie verwerpen (2Th.2:10). Van de eersten lezen wij: "En daar het hun niet goeddacht God te erkennen, heeft God hen overgegeven

aan een verkeerde zin”, maar van de laatsten: “omdat zij de liefde tot de waarheid niet aangenomen hebben om behouden te worden... daarom zendt God hun een werking van de dwaling, om de leugen te geloven, opdat allen geoordeeld worden”. De heidenen weigeren het getuigenis van de schepping te ontvangen en worden daarom aan zichzelf overgelaten. Zij die het evangelie verwerpen, wijzen het volle licht dat van het kruis straalt, af. Daarom zal God hun “een werking van de dwaling” zenden. Hoe ernstig is dit in een eeuw als de onze, waarin er zoveel onechte belijdenis is.

Wil een ongelovige hier iets tegen inbrengen? Laat hij, voordat hij zich daarmee vermoeit, bewijzen dat allen met wie God zo volgens recht handelt, aan hun verantwoordelijkheid voldaan hebben. Laat hij bijvoorbeeld aantonen dat Farao ook maar enigszins handelde volgens het licht dat hij bezat. Dit moet van ieder ander aangetoond worden. De bewijslast rust op hen die God het recht willen betwisten zo te handelen met hen die Zijn waarheid verwerpen. Een kind van God zal in de eenvoudigheid van zijn hart Hem in Zijn ondoorgrondelijke wegen rechtvaardigen. Zelfs als hij niet op afdoende wijze de moeilijke vragen van een ongelovige kan beantwoorden, zal hij volkomen rust vinden in de woorden: “Zou de Rechter der ganse aarde geen recht doen?” (Gn.18:25). Dit antwoord op een schijnbare moeilijkheid bevat meer ware wijsheid dan de uitvoerigste argumenten, want wie tegen God het woord op durft te nemen, zal nooit door menselijke redeneringen overtuigd worden.

God heeft echter het recht om op alle hoogmoedige, menselijke redeneringen te antwoorden, en de trots van zijn verstand te vernederen. Hij kan het vonnis uitspreken: “Het is de mens beschikt éénmaal te sterven” (Hb.9:27). Dit kan niemand ontgaan. Al probeert men op verschillende manieren deze vernedering te verbergen door met de grootste moed zijn stervensuur te doorstaan, door het laatste, vernederende deel van zijn aardse loopbaan met de mooiste woorden te camoufleren, door de begrafenisplechtigheid en het graf op te sieren met de schone schijn van eer, pracht en luister, en boven het vergankelijke stof een prachtige steen op te richten - dit alles helpt niets. De dood blijft de dood, en de mens kan die niet één ogenblik tegenhouden, of er iets anders van maken dan het is: “het loon van de zonde”. “Verder zeide Mozes: Zo heeft de HEERE gezegd: Omtrent middernacht zal Ik uitgaan door het midden van Egypte; en alle eerstgeborenen in Egypteland zullen sterven, van Farao’s eerstgeborene af, die op zijn troon zitten zou, tot de eerstgeborene van de dienstmaagd, die achter de molen is, en alle eerstgeborenen van het vee” (Ex.11:4-6). Dit zou de laatste plaag zijn - de dood in elk huis. “Maar bij alle kinderen Israëls zal niet één hond zijn tong verroeren, van de mens af tot de beesten toe; opdat gij weet, dat de HEERE tussen de Egyptenaars en tussen de Israëlieten een afzondering maakt” (vs.7). Alleen de Heer kan “afzondering” maken tussen hen die Hem toebehoren, en die Hem niet toebehoren. Wij mogen niet tegen iemand anders zeggen: “Houd u bij uzelf, en nadert tot mij niet, want ik ben heiliger dan gij” (Js.65:5). Zo spreekt een farizeeër, maar als God scheiding maakt, is het onze plicht te onderzoeken waarin die scheiding bestaat. Hier zien wij dat het eenvoudig de vraag van dood of leven betreft. Dit is de scheidslijn die God trekt. Aan de ene kant van de lijn is “het leven”, aan de andere kant “de dood”. Veel Egyptische eerstgeborenen kunnen wel even mooi, ja knapper dan de Israëlietische geweest zijn, maar Israël had licht en leven op grond van Gods verlossende liefde, gegrond, zoals wij straks zullen zien, op het bloed van het Lam. In die gelukkige toestand verkeerde Israël, terwijl in heel het uitgestrekte Egypte, van de vorst op zijn troon tot de geringste van zijn knechten

toe, overal doden vielen. Niets dan geklaag en geweend hoorde men, door de zware slagen die Jahweh toebracht. God kan de trotse geest van de mens vernederen. Hij kan de boosheid van de mensen veranderen in zijn lof, "het overblijfsel der grimmigheden zult Gij opbinden" (Ps.76:11). "Dan zullen al deze uw knechten tot mij afkomen, en zich voor mij neigen, zeggende: Trek uit, gij en al het volk, dat uw voetstappen volgt; en daarna zal ik uitgaan" (Ex.11:8). God zal Zijn raadsbesluiten volvoeren. Wat Hij Zich in Zijn barmhartigheid heeft voorgenomen, zal Hij volbrengen en allen die zich er tegen verzetten, zullen beschaamd staan. "Looft de HEERE, want Hij is goed; want Zijn goedertierenheid is in eeuwigheid... Die de Egyptenaren geslagen heeft in hun eerstgeborenen; want Zijn goedertierenheid is in eeuwigheid; en heeft Israël uit het midden van hen uitgeleid; want Zijn goedertierenheid is in eeuwigheid; met een sterke hand, en met een uitgestrekte arm; want Zijn goedertierenheid is in eeuwigheid" (Ps.136).

"De HEERE nu had tot Mozes, en tot Aaron in Egypteland gesproken, zeggende: Deze zelfde maand zal u het hoofd der maanden zijn; zij zal u de eerste van de maanden van het jaar zijn" (Ex.12:1-2). Hier hebben wij een zeer belangwekkende verandering in de tijdrekening. Het gewone of burgerlijke jaar verliep gewoon, tot Jahweh er met betrekking tot Zijn volk een verandering in bracht. Hieruit moest het volk leren dat zij met Hem een nieuw tijdperk begonnen. Israëls vorige leven gold van toen af niet meer. De verlossing zou het begin van het eigenlijke leven uitmaken. Dit leert ons een eenvoudige waarheid. Het leven van de mens heeft niets te betekenen, totdat hij met God begint te wandelen in de kennis van het heil en van de onwankelbare vrede door het kostbare bloed van het Lam. Vóór die tijd is hij naar Gods oordeel en volgens de schrift "dood in misdaden en zonden", "vervreemd van het leven Gods" (Ef.2:1; 4:18). Zijn vroegere geschiedenis heeft geen waarde, al was die ook in het oog van de mensen een toonbeeld van onafgebroken bedrijvigheid. Alles wat de aandacht van de wereldse mensen trekt - eer, aanzien, rijkdom en de genoegens van het leven - is naar Gods oordeel, en gewogen in de weegschaal van het heiligdom, een akelig vacuüm dat niet waard is opgenomen te worden in de notulen van de Heilige Geest. Wie de Zoon ongehoorzaam is, zal het leven niet zien" (Jh.3:36). De mensen spreken van "het leven" genieten, als zij uitgaan, reizen en alles zien wat er te zien is. Zij vergeten dat de enige ware, de enige werkelijke, de enige Goddelijke manier om van "het leven" te genieten is: "te geloven in de Zoon van God".

Hoe weinig denken de mensen daaraan. Zij menen dat het Vare leven" van de mens ten einde is als hij waarlijk Christen wordt, terwijl Gods Woord ons leert dat wij juist dan pas het leven zien en echt gelukkig kunnen zijn. Wie de Zoon heeft, heeft het leven" (1Jh.5:12). En "welgelukzalig is hij, wiens overtreding vergeven, wiens zonde bedekt is" (Ps.32:1). In Christus alleen kunnen wij het leven en de behoudenis ontvangen. Buiten Hem is alles ellende en dood, hoe schoon de schijn ook is. Pas wanneer het zware deksel van het ongeloof van het hart is weggenomen en wij door het geloof het Lam zien dat onze zware schuld op het vloekhout droeg, slaan wij het pad van het leven in dat ons voert tot de eeuwige heerlijkheid. Dan bezitten we een geluk dat dagelijks zuiverder en dieper wordt en op Christus" werk gegrondvest is, totdat wij de ware sfeer van dit geluk bereiken in de tegenwoordigheid van God en het Lam. Op een andere manier leven en geluk te zoeken is nuttelijker werk dan tichelstenen te bakken zonder stro. De vijand der ziel stelt de voorbijgaande, aardse dingen zo mooi mogelijk voor om de mensen in de waan te brengen dat dat het ware is. Hij zorgt voor allerlei vermaak om de onbezonnen mensen te laten

lachen zonder eraan te denken dat satan aan het werk is, en dat het steeds zijn doel is zielen van Christus af te trekken en ze in het eeuwig verderf te storten. Maar alleen Christus is wezenlijk, blijvend en voldoende voor het hart. Buiten Hem is alles "ijdelheid". In Hem alleen is ware en eeuwige blijdschap te vinden, en wij beginnen pas te leven als wij in, door, met en voor Christus leven. "Deze zelfde maand zal u het hoofd der maanden zijn; zij zal u de eerste van de maanden van het jaar zijn" (Ex.12:2). De tijd bij de steenovens en vleespotten van Egypte doorgebracht, telde niet; die diende alleen als herinnering, om telkens opnieuw het gevoel van wat Gods genade voor hen deed, te versterken en te verlevendigen.

"Spreekt tot de ganse vergadering van Israël, zeggende: Op de tiende van deze maand neme een ieder een lam, naar de huizen der vaders, een lam voor een huis... Gij zult een volkomen lam hebben een mannetje, een jaar oud; van de schapen of van de geitenbokken zult gij het nemen. En gij zult het in bewaring hebben tot de veertiende dag van deze maand; en de ganse gemeente der vergadering van Israël zal het slachten tussen twee avonden" (vs.36). Hier zien wij dat de verlossing van Gods volk naar Zijn eeuwig voornemen gegrond is op het bloed van het lam. God is niet later op het idee van de verlossing gekomen. Voordat de wereld, duivel of zonde bestond - ja, voor Gods stem de stilte van de eeuwigheid verbroken en werelden tot aanzijn geroepen had, bestond Zijn raadsbesluit van eeuwige liefde, waarvoor de schepping nooit een vaste grond had kunnen bieden. Al de zegeningen van de schepping berustten op de gehoorzaamheid van het schepsel; toen dat ongehoorzaam werd, verbeurde het alles. Maar de poging van de duivel om de schepping te verstoren, opende juist voor God de weg om het heerlijker raadsbesluit van de verlossing te openbaren. Van deze heerlijke waarheid zien wij een schaduw in het feit dat zij het lam van "de tiende tot de veertiende dag moesten bewaren". Dat dit lam op Christus zag, is ontegenzeggelijk. 1Ko.5:7 is doorslaggevend voor de toepassing van dit type. Want ook ons pascha, Christus, is geslacht". En in de eerste brief van Petrus vinden wij een zinspeling op het "bewaren" van het lam. "Gij weet immers, dat gij van uw onvruchtbare, door de vaders overgeleverde wandel niet verlost zijt door vergankelijke dingen, zilver of goud, maar door het kostbare bloed van Christus, als van een onberispelijk en onbevlekt lam. Hij is wel voorgekend vóór de grondlegging van de wereld, maar in het einde van de tijden geopenbaard ter wille van u" (1Pt.1:18-20). Gods raad had van alle eeuwigheid betrekking op Christus, en geen poging van de aartsvijand heeft dat besluit kunnen verhinderen. Ja, door die pogingen kon God Zijn ondoorgrondelijke wijsheid en de onbeweeglijke vastheid van Zijn raad openbaren. Als "het onberispelijk en onbevlekt lam" van tevoren gekend is geweest "vóór de grondlegging van de wereld", moet het verlossingsplan toen ook in Gods hart zijn geweest. De grote God hoefde geen nieuw plan te maken om het ontzaglijke kwaad dat de vijand in Zijn schone schepping had gebracht, te verhelpen. Nee, Hij hoefde slechts uit de ongekende schatten van Zijn eeuwig voornemen de waarheid te openbaren van het onbevleete Lam Dat gekend was van eeuwigheid, maar in het einde van de tijden geopenbaard is ter wille van ons die geloven.

Het bloed van het Lam van God was nog niet nodig toen de schepping in al haar schoonheid uit de hand van de Schepper kwam. Toen was overal de heerlijkheid van Zijn hand zichtbaar, de onfeilbare bewijzen "van Zijn eeuwige kracht en Goddelijkheid" (Rm.1:20). Maar toen door een mens "de zonde in de wereld was gekomen", openbaarde God de hogere, rijkere, meer volledige en diepere gedachte van verlossing door het bloed van het Lam. Deze gezegende waarheid brak het eerst door de donkere wolken heen die zich boven onze

voorouders samenpakten toen zij het paradijs uit moesten. Later blonk ze door in de typen en schaduwen van de Mozaïsche bedeling; zij straalde in volle glans over heel de wereld toen “de Opgang uit de hoogte” verscheen als “God geopenbaard in het vlees”. De rijke en wonderlijke gevolgen van die waarheid zullen echter pas goed worden verwezenlijkt wanneer de schare in witte klederen en met palmtakken in de hand voor de troon van God en het Lam zal staan, en de hele schepping zal rusten onder de vreedzame scepter van Davids grote Zoon.

Het lam, dat men op de tiende dag nam en tot de veertiende bewaarde, stelt ons Christus voor, van eeuwigheid door God tevoren gekend, doch op Zijn tijd aan ons geopenbaard. Gods eeuwig voornemen in Christus wordt de grond van de vrede voor de gelovigen. Minder dan dit zou niet toereikend zijn. De woorden “voorgekend vóór de grondlegging van de wereld” verplaatsen ons in de eeuwigheid vóór de schepping, voordat de zonde of iets wat de vrede kon verstoren, zijn intrede had gedaan. We gaan in gedachten terug naar de onmetelijke eeuwigheid en zien hoe God Zijn eigen raadsbesluit van verlossende liefde neemt, en dat grondt op het verzoenend bloed van Zijn eigen kostbaar en onbevlekt Lam.

Christus was altijd Gods hoofdgedachte. In Zijn spreken en handelen met de mensen heeft Hij van het begin af Hem afgeschaduwd Die de eerste plaats in Zijn liefde en in Zijn raadsbesluit innam. De gehele heilige schrift door zien wij hoe elke ceremonie, elk voorschrift, elk offer wees op “het Lam van God, dat de zonde van de wereld wegneemt” (Jh.1:29). Het pascha toont ons dit op de treffendste wijze. Het paaslam met al de daarbij horende omstandigheden is beslist één van de belangrijkste en meest leerzame typen in de heilige schrift. In Ex.12 vinden we maar één vergadering en één offer. “De ganse gemeente der vergadering van Israël zal het slachten tussen twee avonden” (vs.6). We zien niet zozeer veel gezinnen en veel lammeren - die waren er natuurlijk wel - maar in Gods oog is er eigenlijk één Gemeente en één lam. Elk gezin was de plaatselijke uitdrukking van de hele vergadering die zich om het lam verenigde. Het tegenbeeld hiervan vinden wij in de gehele Gemeente van Christus die door de Heilige Geest in Jezus” Naam verenigd is, waarvan elke Gemeente in het bijzonder, waar ook vergaderd, de plaatselijke uitdrukking behoort te zijn.

“En zij zullen van het bloed nemen, en het strijken aan de beide zijposten, en aan de bovendorpel, aan de huizen, waarin zij het eten zullen. En zij zullen het vlees eten in die nacht, aan het vuur gebraden, met ongezuurde broden; zij zullen het met bittere saus eten. Gij zult daarvan niet rauw eten, ook geenszins in water gekookt; maar aan het vuur gebraden, zijn hoofd met zijn schenkels en met zijn ingewanden” (vs.7-9). Wij moeten het paaslam van twee zijden bezien: als grond van de vrede en als middelpunt van vereniging. Het bloed aan de zijposten en bovendorpel garandeerde Israëls vrede. Wanneer Ik het bloed zie, zal Ik u voorbij gaan” (vs. 13). Het bloed was voldoende om steeds vrede te hebben, ook bij de gedachte aan de verderfengel. De dood zou zijn intrede doen in elk huis in Egypte. “Het is de mensen beschikt éénmaal te sterven”. Maar God vond in Zijn grote barmhartigheid voor Israël een onberispelijke plaatsvervanger aan wie het oordeel van de dood voltrokken werd. Zo werd aan de eisen van God en aan de behoeften van Israël door één en hetzelfde middel voldaan, namelijk door het bloed van het lam. Dat bloed toonde dat alles in orde was, doordat God Zelf tussenbeide gekomen was en daarom heerste er in zo’n huis volmaakte vrede. De geringste twijfel in het hart van een Israëliet zou bewezen hebben dat hij de door God aangewezen grond van zijn vrede, het verzoeningsbloed, versmaadde.

Ieder in zo'n met bloed besprenkeld huis moest beseffen dat het zwaard van de verderver hem niet gespaard zou hebben als met hem naar zijn zonden was gehandeld. Maar het lam had in zijn plaats ondergaan wat hij verdiend had. Dit was de vaste grond van zijn vrede. Het oordeel dat hij verdiende, had een door God aangewezen slachtoffer getroffen en door het geloof kon hij rustig in zijn woning het paasmaal eten. Jahweh had gezegd: Wanneer Ik het bloed zie, zal Ik u voorbij gaan". Als een Israëliet hieraan twijfelde, maakte Hij Hem tot een leugenaar. Gods Woord was voldoende. Het ging er niet om of men het persoonlijk waardig was; het eigen ik kwam niet in aanmerking. Allen die achter het bloed schuilden, waren behouden. Zij bleven niet hopen of bidden om verlost te worden; het was voor hen een feit, bevestigd door het gezag van het woord dat door alle geslachten heen zijn kracht behoudt. Allen die achter het bloed schuilden, verkeerden niet slechts in een toestand waarin ze behouden konden worden, zij waren behouden. Bovendien waren zij niet voor een deel behouden en voor een deel aan het oordeel onderworpen, nee, zij waren volkomen veilig. Het bloed van het lam en het Woord van de Heer vormden de grond van Israëls vrede in die ontzettende nacht, toen de eerstgeborenen van Egypte gedood werden. Zou er een haar van het hoofd van een Israëliet gekrenkt zijn, dan zou Jahweh's woord zinloos en het bloed van het lam waardeloos gebleken zijn.

Het is van het grootste belang helder en duidelijk in te zien wat de grondslag is van de vrede van de zondaar in de tegenwoordigheid van God. Men stelt zoveel naast het volbrachte werk van Christus, dat velen in het onzekere zijn ten opzichte van hun aanneming bij God. Zij zien de volkomen zekerheid van de verlossing door het bloed van Christus niet en passen deze niet op zichzelf toe. Zij schijnen niet te weten dat een volkomen schuldvergeving alleen berust op het feit dat er een volkomen verzoening aangebracht is - en dit is ten aanschouwen van de hele wereld bevestigd door de opstanding van Jezus Christus uit de doden. Wel weten zij dat er geen ander middel tot behoud is dan het bloed van het kruis - maar ook de demonen weten dit, zonder dat het hun baat. We moeten weten dat wijzelf behouden zijn. De Israëliet wist niet alleen dat het bloed beveiligde; nee, hij wist dat hijzelf veilig was. En waardoor? Door iets wat hijzelf gedaan, gevoeld of gedacht had? - Volstrekt niet, maar omdat God gezegd had: Wanneer Ik het bloed zie, zal Ik u voorbij gaan". Hij vertrouwde dus op Gods getuigenis. Hij geloofde wat God zei, omdat God het zei. Hij zette Zijn zegel erop, dat God waarachtig is (Jh.3:33). Bedenk wel dat een Israëliet niet vertrouwde op wat hijzelf dacht, voelde of vond van het bloed. Dat was geen vaste grond van vertrouwen geweest. Zijn gevoelens en gedachten konden diep of oppervlakkig zijn, maar hoe zij ook waren, zij speelden geen rol als grondslag voor zijn vrede. God had niet gezegd: Wanneer gij het bloed ziet en naar behoren waardeert, dan zal Ik u voorbij gaan". Dit zou genoeg geweest zijn om hem in vertwijfeling te brengen, daar niemand toch ooit de volle waarde van het kostbaar bloed van het Lam zal kennen. Het feit dat Jahweh het bloed zag en dat Hij de waarde ervan kende, gaf rust aan het hart. Het bloed was buiten aan de deurposten en de Israëliet binnen in het huis, zodat hij het niet zien kon, maar de Heer zag het en dat was voldoende.

De toepassing hiervan op de vrede die de zondaar ontvangt, is zeer eenvoudig. De Heer Jezus Christus heeft Zijn dierbaar bloed als een volmaakte verzoening voor onze zonden vergoten, en heeft dat bloed voor Gods aangezicht gesprengd. Gods getuigenis verzekert nu de zondaar die gelooft, dat aan alles voor hem is voldaan, niet doordat hij het bloed juist

waardeert, maar door het bloed zelf dat God zo hoog waardeert, en dat Hij daardoor rechtvaardig de zonden kan vergeven en de schuldige mens als volkomen rechtvaardig in Christus kan aannemen. Hoe zou iemand ooit ongestoorde vrede kunnen hebben, als die vrede moet afhangen van zijn eigen waardering van het offer? Nee, hoe hoog een mens het bloed van Christus ook waardeert, hij zal altijd oneindig veel tekortschieten vergeleken bij de waarde die het heeft in Gods oog. Daarom, als we de vrede voor ons geweten zoeken in onze waardering van het bloed, zullen we evenmin vastheid hebben als wanneer wij die “door de werken der wet” zoeken. De vaste grond van onze vrede is alleen in het bloed van Christus te vinden. Op een andere manier kunnen we die nooit genieten. Christus’ verzoenend offer is volkomen voldoende, of niet. Is het volkomen toereikend, waarom dan vrees en twijfel? Met onze mond zeggen wij dat het werk volbracht is, maar door twijfel in ons hart beweren wij het tegendeel. Iedere gelovige die zijn volkomen en eeuwig geldende vergeving betwijfeld, ontkent met betrekking tot zichzelf dat Christus’ offer geheel toereikend is.

Er zijn echter veel mensen die niet graag openlijk en beslist aan de kracht van het verzoeningsbloed willen twijfelen, maar die toch niet voortdurend vrede hebben. Zij zeggen: Ik zou wel in het toereikend zijn van Christus’ bloed voor de zonde geloven, als ik zelf maar zeker wist dat ik er deel aan had, als ik maar het goede geloof had. Menige vrome ziel verkeert in die toestand. Zij houden zich bezig met hun geloof en hun zekerheid, in plaats van met Christus’ bloed en Gods Woord. Zij zien op zichzelf en niet op Christus. Dit is geen geloof en daardoor hebben zij ook geen vrede. Een Israëliet in een huis waarvan de zijposten en bovendorpel met bloed bestreken waren, had zulke mensen een treffende les kunnen geven. Hij werd niet behouden door wat hij zag van of dacht over het bloed? maar eenvoudig door het bloed. Ongetwijfeld had hij een gezegende belangstelling voor het bloed en waren zijn gedachten er vol van, maar God had niet gezegd: “Wanneer Ik zie dat u het zeer op prijs stelt, dan ga Ik u voorbij”; Nee: Wanneer Ik het bloed zie”. Israël werd gewezen op de Goddelijke waarde en kracht van het bloed. Als het volk ook maar een stukje ongezuurd brood als grondslag van veiligheid daarnaast had willen stellen, zouden zij God tot een leugenaar gemaakt en het toereikend zijn van Zijn middel tot behoud ontkend hebben.

Wij zijn maar al te zeer geneigd iets in of van onszelf als noodzakelijk te beschouwen om met het bloed van Christus de grond van onze zaligheid te vormen. Over het algemeen is er een groot gebrek aan inzicht en zekerheid, wat betreft het antwoord op deze levensvraag. Vandaar de weifelingen en de vrees waardoor vele kinderen van God gekweld worden. Dikwijls beschouwen wij de vruchten van het werk van de Geest in ons meer als de oorzaak van onze vrede dan het werk van Christus voor ons. Verderop zullen wij zien welke plaats het werk van de Heilige Geest in het Christendom inneemt, maar nergens stelt de heilige schrift dit werk voor als de grond waarop onze vrede berust. Niet de Heilige Geest is onze vrede, maar Christus. God zendt geen dienstknecht om vrede door de Heilige Geest te prediken, maar door Jezus Christus (vgl. Hd.10:36; Ef.2:14,17; Kol.1:20). We kunnen dit belangrijke verschil niet genoeg ter harte nemen. Het bloed van Christus geeft vrede, volmaakte rechtvaardiging, Goddelijke gerechtigheid. Het reinigt ons geweten, het brengt ons in het heilige der heiligen, het rechtvaardigt God in het aannemen van de zondaar die gelooft, en het geeft ons recht op de zaligheid en de heerlijkheid van de hemel (zie Rm.3:24-26; 5:9; Ef.2:13-18; Kol.1:20-22; Hb.9:14; 10:19; 1Pt.1:19; 2:24; 1Jh.1:7; Op.7:14-17).

Laat niemand denken dat ik, terwijl ik aan het kostbaar bloed van Christus de plaats geef die God eraan geeft, ook maar iets aan de waarde van het werk van de Heilige Geest zou willen afdoen. Verre van dat! De Heilige Geest openbaart ons Christus, leert ons Hem kennen en van Hem genieten, maakt dat wij ons voeden met Christus; Hij getuigt van Christus; Hij neemt van de dingen van Christus om ze ons te openbaren. De Heilige Geest is de kracht van onze gemeenschap, het zegel, de getuige, het onderpand, de zalving, de trooster. Kortom, Zijn gezegend werk is voor ons onmisbaar. Zonder Hem kunnen wij niets horen of zien, niets kennen, gevoelen, ondervinden, genieten of tentoonspreiden van Christus. De werking van de Heilige Geest wordt ons duidelijk in de Bijbel aangewezen en wordt ook door ieder oprecht Christen erkend en verstaan. Toch blijft het waar, dat het werk van de Heilige Geest in ons niet de grondslag van onze vrede is. Anders zouden wij geen vaste vrede kunnen hebben voordat Christus terugkomt, daar het werk van de Heilige Geest in de Gemeente eigenlijk dan pas voltooid zal zijn. Nu gaat Hij nog voort met Zijn werk in de gelovige. “De Geest zelf bidt met onuitsprekelijke verzuchtingen” (Rm.8:26). Hij werkt om ons “tot de maat van de volwassenheid” te brengen, tot gelijkvormigheid in alles aan het beeld van de Zoon, waartoe wij geroepen zijn. Elke goede gedachte, elk heilig streven, elke reine liefdevonk, elke Goddelijke ervaring, elke diepe overtuiging wordt door de Heilige Geest bewerkt. Hieruit volgt dat Zijn werk in ons niet af kan zijn voordat wij deze aarde verlaten en onze plaats met Christus in de heerlijkheid ingenomen hebben. Neem als voorbeeld Abrahams dienstknecht: zijn werk was niet voltooid voordat hij Rebekka aan Izaak had voorgesteld.

Zo is het niet met het werk van Christus voor ons; dat is namelijk geheel en voor eeuwig volbracht. Hij kon zeggen: “Ik heb het werk voleindigd, dat Gij Mij te doen hebt gegeven” (Jh.17:4) en: “Het is volbracht” (Jh.19:30), terwijl de Heilige Geest Zijn werk nog niet voltooid heeft. Als de ware plaatsvervanger van Christus op aarde werkt Hij steeds voort te midden van de verschillende vijandige invloeden. Hij werkt in de harten van Gods volk, maar nooit leert Hij iemand te steunen op wat Hij doet, om zodoende vrede te vinden met God. Zijn werk is Jezus te verkondigen; Hij spreekt niet van Zichzelf. Christus zegt: “Hij zal het uit het Mijne nemen en het u verkondigen” (Jh.16:13-14). Alleen door het onderricht van de Heilige Geest kan iemand de ware grond van vrede kennen. De Heilige Geest spreekt niet over Zichzelf; het is dus duidelijk dat Hij alleen het werk van Christus als rustpunt van de ziel voorstelt. Op grond van dat werk woont Hij in de gelovige en zet Hij Zijn werk voort in hem. Hij is niet onze gerechtigheid, maar verkondigt Hem Die het is, leert ons Zijn stem te verstaan en van Hem te genieten.

Zo is het paaslam, de grond van Israëls vrede, een uitgesproken en prachtig type van Christus als oorzaak van onze vrede. Niets moet er aan het bloed op de deuren worden toegevoegd; evenmin moet er iets aan het verzoeningsbloed dat voor de troon van de genade is, toegevoegd worden. “De ongezuurde broden en de bittere saus” waren nodig, meer niet, om vrede te geven aan de ziel. Ze behoorden binnen in het huis en kenmerkten de gemeenschap aldaar. Maar het bloed van het Lam was de grondslag van alles. Het verlost hen van de dood en bracht hun leven, licht en vrede. Het bloed vormde de schakel tussen God en Zijn bevrijd volk. Als een volk dat op grond van een volbrachte verlossing met God verbonden was, hadden zij het heerlijke voorrecht een verantwoordelijke plaats in te nemen. Die verantwoordelijkheid verenigde hen niet met God, maar was het gevolg van die

vereniging. Bedenk wel dat niet het gehoorzame leven van Christus als oorzaak van onze vergeving wordt voorgesteld in de heilige schrift. Alleen Zijn dood aan het kruis gaf de vrije loop aan de stroom van Gods liefde. Was Christus tot op heden op aarde gebleven “het land doorgaande, goeddoende”, dan zou het voorhangsel van de tempel nog onge-scheurd zijn en de aanbidders geen vrije toegang tot God hebben. De dood van Christus deed “het voorhangsel van de tempel in tweeën scheuren van boven tot beneden” (Mk.15:38). “Door zijn striemen”, en niet door zijn gehoorzaam leven, “is ons genezing geworden” (Js.53:5; 1Pt.2:24).

Die “striemen” heeft Hij aan het kruis en nergens anders ondergaan. Zijn eigen woorden, gedurende Zijn openlijke dienst, bewijzen dit afdoende. “Ik moet met een doop gedoopt worden en hoe benauwt het Mij, totdat het volbracht is” (Lk.12:50). Waarop anders wordt hier bedoeld dan op Zijn kruisdood, de vervulling van Zijn doop, waardoor Hij rechtvaardig Zijn liefde kon doen uitgaan naar schuldige zondaars?

Ook zei de Heer “Als de graankorrel niet in de aarde valt en sterft, blijft zij alleen” (Jh.12:24). Hijzelf was deze kostbare “graankorrel” en Hij zou altijd “alleen” gebleven zijn, al was Hij vlees geworden, wanneer Hij niet door Zijn dood aan het vloekhout alles uit de weg had geruimd wat de vereniging van Zijn volk met Hem in de opstanding kon verhinderen, want “als de graankorrel sterft, draagt zij veel vrucht”. Overweeg dit belangrijke onderwijs met veel ernst. Twee punten moet u daarbij in het oog houden. Ten eerste: er is geen verbinding met Christus mogelijk dan in en door de opstanding. Ten tweede: Christus heeft alleen aan het kruis voor de zonden geleden. Wij moeten niet denken dat Christus ons door Zijn menswording met Zich in gemeenschap gebracht heeft. Dit was niet mogelijk. Hoe kon zondig vlees met Hem verenigd worden? Het lichaam der zonde moest door de dood tenietgedaan worden. De zonde moest weggedaan worden in overeenstemming met de rechtvaardige eisen van God; de macht van de duivel moest vernietigd worden. Hoe kon dit? Alleen door het onberispelijke en onbevleete Lam van God, dat Zich aan de kruisdood onderwierp. Want het betaamde Hem, om Wie alle dingen zijn en door Wie alle dingen zijn, dat Hij, vele zonen tot heerlijkheid leidende, de Overste Leidsman van hun behoudenis door lijden zou volmaken” (Hb.2:10). “Zie, Ik drijf boze geesten uit en volbreng genezingen, heden en morgen, en op de derde dag kom ik aan het einde” (Lk.13:32). De uitdrukkingen “volmaken” en “aan het einde komen”, die in deze teksten voorkomen, hebben geen betrekking op de Persoon van Christus. Als de Zoon van God was Hij van eeuwigheid volmaakt en wat Zijn mensheid aangaat, was Hij ook volmaakt. Maar als “de Overste Leidsman van onze behoudenis” - als Degene Die “vele zonen tot heerlijkheid zou leiden”, Die Veel vrucht zou dragen”, Die een verlost volk met Zich zou verenigen - moest Christus “op de derde dag aan het einde komen”. Hij daalde alleen “in de kuil van het verderf en “het slijk van de modderpoel”, maar toen Hij “Zijn voeten op een rotssteen stelde” (Ps.40:2-3) in de opstanding, bracht Hij Vele zonen” met Zich in gemeenschap. Jezus was alleen in de strijd, maar als de machtige Overwinnaar deelt Hij van de buit overvloedig uit, opdat wij het ons zouden toeëigenen en er voor eeuwig van zouden genieten. Verder mogen wij het kruis van Christus niet beschouwen als een voorval in het leven waarin de Heer Jezus de zonden droeg. Nee, de Heer droeg de zonden alleen op het kruis. “Die Zelf onze zonden in zijn lichaam gedragen heeft op het hout” (1Pt.2:24). Nergens anders droeg Hij de zonden. Hij droeg ze niet in de kribbe, niet in de woestijn, niet in de hof, maar alleen “op het hout”. Daar boog Hij Zijn gezegend hoofd en gaf Hij Zijn dierbaar leven over onder het ontzettende

gewicht van de zonden van de Zijnen. Ook heeft Hij nooit geleden van Godswege dan alleen op het hout. Daar verborg God Zijn aangezicht voor Hem, omdat “Hij voor ons tot zonde gemaakt werd” (2Ko.5:21).

Deze gedachten en de aangehaalde Bijbelplaatsen kunnen ons meer doen begrijpen van de Goddelijke kracht van de woorden “wanneer Ik het bloed zie, zal Ik u voorbij gaan”. Het lam moest onbevlekt en onberispelijk zijn, want hoe kon anders het heilig oog van Jahweh erop rusten. Maar als het bloed niet was gestort, had God Zijn volk niet kunnen voorbijgaan, want “zonder bloedstorting is er geen vergeving” (Hb.9:22). Dit onderwerp wordt meer in zijn geheel voorgesteld in de typen van Leviticus. Het verdient een nauwgezet en biddend onderzoek van allen die de Heer Jezus oprecht liefhebben.

Nu willen we het pascha nog beschouwen als het middelpunt waaromheen zich de vergadering in vreedzame, heilige, gelukkige gemeenschap verenigde. Israël bevrijd door het bloed en Israël dat zich met het lam voedt, waren twee verschillende dingen. Door het bloed alleen waren zij behouden, maar het voorwerp waarom zij zich verenigden, was het gebraden lam. Deze onderscheiding is van veel betekenis. Het bloed van het Lam maakt de grondslag uit, zowel van onze betrekking tot God als van onze betrekking tot elkaar. Als degenen die gewassen zijn in dat bloed, worden wij tot God en tot elkaar gebracht.

Zonder het volmaakte zoenoffer van Christus is er geen ware gemeenschapsoefening mogelijk met God of met Zijn Gemeente. Wij moeten evenwel bedenken dat de gelovigen door de Heilige Geest verenigd worden met een levende Christus in de hemel. Wij zijn met een levend Hoofd verenigd, tot “de levende steen” gekomen (1Pt.2:4). Christus is ons middelpunt. Nu wij vrede gevonden hebben door Zijn bloed, bezitten wij Hem als het grote Middelpunt, als Degene Die ons samenbindt. Waar twee of drie vergaderd zijn in Mijn Naam, daar ben Ik in het midden van hen” (Mt.18:20). De Heilige Geest is de Enige Die ons vergadert en Christus is het enige voorwerp om Wie wij vergaderd worden. Als wij zo verenigd zijn, behoort ons samenkomen gekenmerkt te worden door heiligheid, opdat de Heer onze God in ons midden kan wonen. De Heilige Geest kan de gelovigen alleen om Christus verzamelen. Hij kan ze niet verenigen om een leerstelsel, een naam, een mening of een verordening. Hij vergadert ze rond een persoon, en die Persoon is de verheerlijkte Christus in de hemel. Dit geeft aan de Gemeente van God een bijzonder karakter.

Mensen verenigen zich op verschillende gronden, om verschillende middelpunten of tot verschillende doeleinden, maar de Heilige Geest verenigt alleen op grond van de volbrachte verlossing, rond de persoon van Christus, opdat “het gehele gebouw, goed samengevoegd, opgroeit tot een heilige tempel in [de] Heer” (1Ko.3:16-17; 6:19; Ef.2:21-22; 1Pt.2:4-5).

We zullen nu meer in het bijzonder de grondbeginselen nagaan die ons in het pascha voorgesteld worden. Ten eerste lezen wij: “En zij zullen het vlees eten in die nacht, aan het vuur gebraden, met ongezuurde broden; zij zullen het met bittere saus eten. Gij zult daarvan niet rauw eten, ook geenszins in water gekookt; maar aan het vuur gebraden, zijn hoofd met zijn schenkelen en met zijn ingewand” (vs.8-9). Het lam, waaromheen de Israëlieten zich feestelijk verzamelden, was gebraden; het was een lam dat aan het vuur was blootgesteld. Hierin zien wij een beeld van “Christus, ons pascha”, Die Zichzelf aan het vuur van de heiligheid en het oordeel van God blootstelde. Hij bleek evenwel volmaakt. Christus kon

zeggen: “Gij hebt Mijn hart geproefd, des nachts bezocht, Gij hebt Mij getoetst. Gij vindt niets; hetgeen Ik gedacht heb, overtreedt Mijn mond niet” (Ps.17:3). Alles was volmaakt in de Heer Jezus; het vuur beproefde Hem, maar vond geen onzuiverheid. Hoofd, schenkels en ingewanden stelden als type voor: de zetel van Zijn verstand, Zijn uiterlijke wandel, met al de innerlijke genegenheden waaruit die voortvloeide. Alles werd aan de werking van het vuur blootgesteld en alles bleek geheel volmaakt. Het braden van het lam had dus evenzeer een grote betekenis als iedere handeling die God voorschreef. We mogen niets voorbijzien, want alles is geladen met betekenis.

“Gij zult daarvan niet rauw eten, ook geenszins in water gekookt”. Hadden de Israëlieten het lam zo gegeten, dan zou de grote waarheid waarvan het paaslam volgens Gods voornemen een type was, niet tot uitdrukking zijn gebracht, namelijk dat Christus, ons pascha, aan het kruis het vuur van Jahweh’s rechtvaardige toorn verdragen heeft. Wij zijn niet alleen eeuwig beveiligd door het bloed van het Lam, maar door het geloof voeden wij ons ook geestelijk met het Lam. Hierin schieten velen tekort. Maar al te zeer zijn wij geneigd genoeg te nemen met de gedachte dat we verlost zijn door wat Christus voor ons deed, zonder dat we er steeds naar streven in heilige gemeenschap met Hem te leven. Het liefdevolle hart van onze Heer kan zich daar nooit tevreden mee stellen. Hij heeft ons tot Zich gebracht, opdat wij ons met Hem zouden voeden, van Hem zouden genieten en ons in Hem zouden verheugen. Hij openbaart Zich aan ons als Degene Die tot het uiterste toe het vuur van Gods toorn ondergaan heeft, opdat Hij in dit karakter het voedsel voor onze vrijgekochte zielen zou kunnen zijn. Maar hoe moesten ze dit lam eten? “Met ongezuurde broden, en en met bittere saus”. Zuurdeeg is in de heilige schrift altijd een zinnebeeld van het kwaad. Noch in het Oude, noch in het Nieuwe Testament wordt het ooit gebruikt om iets goeds, reins of heiligs voor te stellen. Dus ook in dit hoofdstuk is het feest Van de ongezuurde broden” een type van de praktische afscheiding van het kwaad, die het noodzakelijk gevolg moet zijn van de reiniging van onze zonden door het bloed van het Lam. Deze praktische afzondering is een vereiste om deel te kunnen hebben aan Zijn lijden. Alleen geheel ongezuurd brood hoorde bij het gebraden lam. Ook maar iets van wat het kwaad afschaduwde, zou het karakter van de hele instelling bedorven hebben. Hoe zouden wij iets zondigs kunnen verbinden aan onze gemeenschap met het lijden van Christus! Dit is onmogelijk. Ieder die door de kracht van de Heilige Geest de betekenis van het kruis kent, zal door diezelfde kracht het zuurdeeg wegdoen. “Zuivert het oude zuurdeeg uit, opdat gij een vers deeg moogt zijn, gij zijt immers ongezuurd. Want ook ons pascha, Christus, is geslacht. Laten wij daarom feestvieren, niet met oud zuurdeeg, ook niet met zuurdeeg van slechtheid en boosheid, maar met ongezuurd brood van oprechtheid en waarheid” (1Ko.5:7-8). Het feest in het leven van de gelovigen, waarvan hier sprake is, komt overeen met het feest van de ongezuurde broden. Dit duurde “zeven dagen”, en de Gemeente als geheel en elke gelovige in het bijzonder worden tot praktische heiligheid opgeroepen gedurende de zeven dagen, dat wil zeggen: al de tijd dat zij hier op aarde zijn. Die heiligheid moet er het onmiddellijk gevolg van zijn, dat men is gewassen in het bloed van Christus en deel heeft aan Zijn lijden.

De Israëlieten deden het zuurdeeg niet weg om verlost te worden, maar omdat zij verlost waren. Als zij het zuurdeeg niet wegdeden, werd hun behoudenis door het bloed niet onzeker, maar hadden zij geen gemeenschap met de vergadering. “Dat er zeven dagen lang geen zuurdeeg in uw huizen gevonden worde, want al wie het gedeseemde eten zal, die ziel zal uit de vergadering van Israël uitgeroeid worden, hij zij een vreemdeling of een ingeborene des lands” (vs 19). De verwijdering uit de vergadering van Israël beantwoordt

precies aan de ontzegging van het avondmaal aan een Christen wanneer hij zich iets veroorlooft wat in strijd is met de heiligheid van de Goddelijke tegenwoordigheid. God kan het kwaad niet dulden. Een onheilige gedachte zelfs zal de gemeenschap tussen de Heer en de ziel verhinderen. Zolang de bezoedeling die het gevolg is van zo'n gedachte, niet weggenomen is door schuldbelijdenis, gegrond op de voorspraak van Christus, kan de gemeenschap niet hersteld worden (zie 1Jh.1:5-10; vgl. Ps.32:35). De oprechte Christen verheugt zich erover dat het zo is; hij kan altijd "lof zeggen ter gedachtenis van Zijn heiligheid" (Ps.30:5; 97:12). Hij zou de maatstaf van die heiligheid niet willen verkorten, al zou hij dit kunnen. Het is zijn blijdschap verenigd te zijn en te wandelen met Hem Die geen ogenblik in aanraking kan blijven met het kleinste beetje zuurdeeg.

Dank zij God, dat niets ooit de band kan verbreken die de ware gelovige met Hem verbindt. Wij zijn Verlost door de Heer", niet met een tijdelijke of voorwaardelijke bevrijding, maar "door een eeuwige verlossing". Verlossing en gemeenschap smaken, is echter niet hetzelfde. Velen zijn verlost die het niet weten; velen zijn er ook die er niet van genieten. Als ik zuurdeeg bij mij toelaat, kan ik mij in het bloed aan de deurpost niet verblijden. Dit is een grondstelling in het leven uit God. Laat deze waarheid in onze harten geschreven zijn. Praktische heiligheid - hoewel geenszins de grond van onze zaligheid - is ten nauwste verbonden met het genot ervan. Een Israëliet werd niet door het ongezuurde brood behouden, maar door het bloed; toch zou zuurdeeg hem van de vergadering afgesneden hebben.

Zo is het ook met de Christen; hij wordt niet behouden door zijn praktische heiligheid, maar door het bloed van Christus. Wanneer hij echter in gedachte, woord of daad de zonde duldt, zal hij zich niet in de verlossing kunnen verblijden en geen ware gemeenschap met het Lam van God hebben.

Hierin ligt ongetwijfeld het geheim van de geestelijke dorheid en het gemis aan vrede, wat zo dikwijls bij kinderen van God gevonden wordt. Zij zoeken de heiliging niet; zij houden het feest der ongezuurde broden niet, maar het zuurdeeg in de huizen belet hen te genieten van de veiligheid en de vrede die het bloed schenkt. Het toelaten van de zonde vernietigt onze gemeenschap met de Heer, al verbreekt het niet de band die de ziel voor eeuwig aan God bindt. Zij die tot de Gemeente van de Heer behoren, moeten heilig zijn. Zij zijn niet alleen verlost van de schuld en de gevolgen van de zonde, maar ook van haar werking en kracht en van de liefde tot de zonde. Juist het feit dat Israël door het bloed van het paaslam bevrijd werd, verplichtte hen alle zuurdeeg uit hun midden weg te doen. De God ontterende taal: "Nu ik behouden ben, kan ik doen wat ik wil", kon in hun mond niet komen. Zij waren door genade tot de heiligheid verlost. Wie de vrijheid van de Goddelijke genade en de volkomenheid van de verlossing die in Christus Jezus is, als een aanleiding beschouwt om "in de zonde te blijven", bewijst overduidelijk dat hij noch de ene, noch de andere waarheid verstaat.

De genade schenkt de gelovige een eeuwige zaligheid, maar ook een natuur die zich verlustigt in alles wat van God is, omdat het een Goddelijke natuur is. Wij worden deelgenoten van de Goddelijke natuur gemaakt, en die natuur kan niet zondigen, omdat ze uit God geboren is. Als we in de kracht van die natuur wandelen, vieren we metterdaad "het feest van de ongezuurde broden". In die nieuwe natuur is geen "oud zuurdeeg" of "zuurdeeg

van slechtheid en boosheid”, want ze is uit God, en God is heilig, en “God is liefde”. Het is dus duidelijk dat wij het kwaad of het oude zuurdeeg niet wegdoen om zodoende de oude natuur die onherstelbaar bedorven is, te verbeteren, of om een nieuwe natuur te ontvangen; we doen het kwaad weg omdat wij de nieuwe natuur bezitten. Wij hebben het leven, en in de kracht van dat leven kunnen wij de zonde afleggen. Alleen zij die van de zondesschuld verlost zijn, kunnen de kracht van de ware heiliging verstaan en openbaren. Als natuurlijk mens te proberen heilig te leven, is een hopeloos werk. Het feest van de ongezuurde broden kan alleen gehouden worden achter de volkomen beveiliging door het bloed van Christus.

De typische betekenis van “de bittere saus” die bij het ongezuurde brood moesten worden gebruikt, is even duidelijk.

Wij kunnen geen deel aan het lijden van Christus hebben zonder er aan te denken waarom dat lijden noodzakelijk was. Die gedachte zal steeds een ootmoedige en stille geest in ons bevorderen. Dit wordt in het paasfeest zeer treffend door de “bittere saus” uitgedrukt. Het gebraden lam wijst erop dat Christus aan het kruis de toorn van God droeg; de bittere kruiden spreken voor de gelovige van de waarheid dat Jezus Voor ons geleden heeft”. “De straf, die ons de vrede aanbrengt, was op Hem en door Zijn striemen is ons genezing geworden” (Js.53:5). Vanwege de grote lichtzinnigheid van ons hart is het nodig dat wij de diepe zin van de bittere kruiden verstaan. Wie kan Ps.6,22,38,69,88 en 109 lezen zonder iets van de betekenis van de ongezuurde broden met de bittere saus te voelen? Een praktisch heilig leven en diepe ootmoed vloeien voort uit een waarachtige gemeenschap met het lijden van Christus, want het is niet mogelijk dat we zedelijk kwaad en lichtvaardigheid in ons dulden als we ons met Christus” lijden bezighouden. Maar, zal iemand misschien vragen, is het geen reden tot grote blijdschap, dat Christus onze zonden gedragen heeft, dat Hij heel de beker van Gods rechtvaardige toorn voor ons geledigd heeft? Ongetwijfeld, dit is de vaste grond van onze blijdschap, maar toch mogen wij nooit vergeten dat Hij voor “onze zonden” geleden heeft. Wij mogen beslist nooit de verootmoedigende waarheid uit het oog verliezen dat het Lam van God de zware last van onze zonden gedragen heeft.

Wij behoren ons paaslam met bittere saus te eten, wat bij ons geen tranen van waardeloze, oppervlakkige gevoeligheid oproept, maar de diepe ervaring bewerkt van een ziel die zich met geestelijk inzicht en kracht verdiept in de betekenis en de praktische gevolgen van het kruis.

Wij zien hoe op het kruis onze schuld betaald werd. Dit geeft ons vrede en blijdschap, maar wij zien ook de kruisiging van het vlees, de dood van de oude mens, enz. (zie Rm.6:6; Gl.2:20; 6:14; Kol.2:11). Als we dit in ons leven verwezenlijken, zal er veel zijn dat “bitter” is voor het vlees. Het zal zelfverloochening meebrengen, “het doden van de leden, die op de aarde zijn” (Kol.3:5) en “het ons voor de zonde dood houden” (Rm.6:11). Al deze dingen mogen zwaar schijnen, wie zich echter achter de met bloed bestreken deurposten begeeft, denkt er anders over. De saus die ontegenzeggelijk een Egyptenaar zeer bitter gesmaakt zou hebben, maakte deel uit van Israëls verlossingsfeest. Wie door het verzoeningsbloed gekocht is en de blijdschap van Jezus” gemeenschap kent, vindt het een “feest” om zich voor de zonde dood te houden.

“Gij zult daarvan ook niet laten overblijven tot de morgen; wat daarvan overblijft tot de morgen, zult gij met vuur verbranden” (vs.10). Dit bevel leert ons dat de gemeenschap van de vergadering op geen enkele wijze te scheiden is van het offer waarop die gemeenschap berust. We moeten altijd goed in gedachten houden dat alle ware gemeenschap onafscheidelijk verbonden is met een volbrachte verlossing. Met God gemeenschap zoeken op een andere grondslag, betekent een zich inbeelden dat Hij Zich met ons kwaad kan verenigen. Met mensen gemeenschap zoeken op een andere grondslag dan het offer, betekent de vorming van een onheilige verbinding, waaruit niets dan verwarring en ongerechtigheid zal voortkomen. Kortom, alles moet gegrond zijn op - en onafscheidelijk verbonden zijn met - het bloed van Christus. Dit is de eenvoudige betekenis van: het paaslam eten op de avond waarop het geslacht was. De gemeenschap moet nooit gescheiden worden van de grondslag waarop ze rust.

Stel u in gedachten de Israëlieten voor. Ze zijn rustig, ze eten van het gebraden lam, de ongezuurde broden en de bittere kruiden; ze zijn veilig door het vergoten bloed. Geen vrees voor de ontzettende, rechtvaardige vergelding die te middernacht over heel Egypte komt. Zij behoeften niet te vrezen voor iets van buiten, en van binnen kon alleen het zuurdeeg hen hinderen, want dat zou alle zegen en alle geluk hebben bedorven. Wat een tafereel voor de Gemeente! Wat een tafereel voor de Christen! Laten wij het met een leergierig hart en met een verlicht oog bezien!

Bij de verklaring van het pascha hebben wij nu de toestand en het voedsel van de Israëlieten beschouwd. Nu volgt nog hun kleding. “Aldus nu zult gij het eten: uw lendenen zullen opgeschort zijn, uw schoenen aan uw voeten, en uw staf in uw hand; en gij zult het met haast eten; het is des HEEREN pascha” (vs.11). Zij moesten het eten als een volk dat klaar stond om het land van duisternis en dood, van toorn en oordelen te verlaten, om te gaan naar het land van de belofte, hun erfenis.

Het bloed dat hen bewaard had voor het lot dat de Egyptische eerstgeborenen trof, was ook de grondslag voor hun bevrijding uit de slavernij van Egypte. Nu werden zij geroepen om uit te gaan en met God te wandelen naar het land dat overvloedige melk en honing. Ze waren de Rode Zee nog niet doorgetrokken, ook hadden zij “de drie dagen” nog niet afgelegd, maar in beginsel waren zij een verlost, afgezonderd, verwachtend, afhankelijk volk. Hun kleding moest daarom in overeenstemming zijn met hun tegenwoordige toestand en met hun toekomstige bestemming. “De opgeschorte lendenen” spraken van scheiding van alles wat hen omringde en van bereidwilligheid tot dienstwerk. De geschoeide voeten spraken ervan dat zij het tegenwoordige toneel wilden verlaten, terwijl de staf het toepasselijk zinnebeeld was van een pelgrimsvolk dat leunde op iets buiten zichzelf. Geve God dat elk lid van het verlost volk van de Heer deze uitnemende karaktertrekken meer tentoonspreidt.

Laten wij deze dingen bedenken, behartigen, erin leven (1Tm.4:15). Ik hoop dat mijn lezers door Gods genade de reinigende kracht van Jezus’ bloed ondervonden hebben. Als dat zo is, mogen wij ons met Zijn aanbiddelijke Persoon voeden, ons in “Zijn onnaspeurlijke rijkdom” verheugen, de gemeenschap van Zijn lijden kennen en Zijn dood gelijkvormig worden. Laat men dan bij ons vinden: het ongezuurde brood, de bittere saus, de opgeschorte lendenen, de geschoeide voeten en de staf in de hand. Laten wij ons onderscheiden als een heilig volk,

een gekruisigd volk, een wakend en een werkend volk, een volk dat zichtbaar op weg is naar God - op weg naar de heerlijkheid, geroepen tot het koninkrijk. Laten we de Heer bidden dat wij meer in de diepte en kracht van deze waarheden mogen indringen, opdat het niet meer bespiegelingen voor het verstand en louter schriftkennis en uitleg mogen zijn, maar levende, Goddelijke werkelijkheid die wij door ervaring kennen en tot Gods eer in het leven openbaren.

Ik wil nog wijzen op de verzen 43-49. Hier lezen we dat het de plaats en het voorrecht van iedere ware Israëliet was om het pascha te vieren, maar dat geen onbesneden vreemdeling daaraan mocht deelnemen. "Geen zoon van een vreemdeling zal daarvan eten".

"De ganse vergadering van Israël zal het doen". Iemand moest besneden zijn, wilde hij het pascha eten. Met andere woorden, het oordeel van de dood moet over ons vlees of onze natuurlijke mens geveld zijn, voordat wij ons in volle bewustheid kunnen voeden met Christus als de grondslag van onze vrede, of als het middelpunt van onze gemeenschap. Het kruis is het tegenbeeld van de besnijdenis. Alleen de man werd besneden. De vrouw was in de man begrepen. Zo vertegenwoordigde Christus aan het kruis Zijn Gemeente. Zodoende is de Gemeente met Christus gekruisigd en zij leeft door het leven van Christus, dat door de kracht van de Heilige Geest op aarde gekend en geopenbaard is. "Als nu een vreemdeling bij u verkeert, en de HEERE het pascha houden zal, dat alles, wat mannelijk is, bij hem besneden worde, en dan kome hij daartoe, om dat te houden, en hij zal wezen als een ingeborene des lands; maar geen onbesneden zal daarvan eten" (vs.48). "En zij die in het vlees zijn, kunnen God niet behagen" (Rm.8:8). De instelling van het pascha was de grote scheidslijn tussen Israël en de wereld. Het deed er niet toe tot welke stand iemand behoorde of welke persoonlijke voorrechten hij bezat; zolang hij zich niet aan de besnijdenis onderwierp, hoorde hij niet bij Israël. Een besneden bedelaar was dichter bij God dan een onbesneden koning. Zo is het ook nu nog. Niemand kan deel hebben aan de vreugde van Gods verlorene volk dan alleen door het kruis van onze Heer Jezus Christus. Dat kruis maakt een eind aan alle aanmatigheden, doet alle verschillen verdwijnen, en verenigt allen in een heilige vergadering van aanbidders die door het bloed van Christus gereinigd zijn. Het kruis is een grens, een scheiding, waar niets aards of vleselijks doorheen kan dringen tot de "nieuwe schepping". "Daarom, als iemand in Christus is - een nieuwe schepping; het oude is voorbijgegaan, zie, het is alles nieuw geworden. En alles is uit God, die ons met zichzelf verzoend heeft door Christus" (2Ko.5:17-18).

In de instelling van het pascha beval God Israël niet alleen zich van alle vreemdelingen af te zonderen, op Israëls eenheid werd even duidelijk aangedrongen. "In een huis zal het gegeten worden; gij zult van het vlees niet buiten het huis dragen, en gij zult geen been daaraan breken" (vs.46). Hierin is een prachtige afschaduwing van Efeze 4 : 4: "één lichaam, en één Geest". De Gemeente van de Heer is één. God ziet haar zo en bewaart haar zo, en zal haar zo ook eenmaal aan engelen, mensen en duivelen openbaren. Ondanks de boosheid en de hardheid van de Romeinse soldaten heeft God Zijn woord betreffende Christus vervuld: "Hij bewaart al zijn beenderen, niet een van die wordt gebroken" (Ps.34:21; Jh.19:36). Zo bewaart God ook Zijn Gemeente, ondanks alle vijandige invloeden die zich al eeuwenlang tegen haar doen gevoelen. Het Lichaam van Christus is één en die eenheid kan nooit verbroken worden (vgl. Mt.16:18; Jh.11:52; 1Ko.1:13; 12:4-27; Ef.1:22-23; 2:14-22; 4:3-16; 5:22-32; Op.22:17). Er is één Lichaam en één Geest, en dat reeds hier op aarde. Gelukkig zij

die door het geloof deze heerlijke waarheid onderscheiden, en die in deze laatste tijden trouw ontvangen om die waarheid in de praktijk te beleven, al zijn er bijna onoverkomelijke moeilijkheden verbonden aan de belijdenis en het praktisch beleven. Ik geloof dat de Heer de trouw zal eren en erkennen. Moge Hij ons slechts van die geest van ongeloof verlossen, die ons zou verleiden meer te oordelen naar wat we om ons zien dan naar wat Zijn onveranderlijk Woord ons zegt.

Belangstelling voor Exodus 1-11 en 13-40?

Bestel dan nu het schitterende boek

'Aantekeningen op Exodus'

van C.H. Mackintosh

bij www.uhwdw.nl